

การสนับสนุนของชุมชนที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

บ้านไร่ม่วงหมู่ 1 ตำบลน้ำหมาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย

Community Support Towards Tourism Management Cherg Kase

Ban Rai Muang Moo 1 Nam Man Subdistrict, Mueang District, Loei Province

พิมพ์วิดี ชันตรี¹ วิชญ์ มะลิตัน²

E-mail: phimwadee@gmail.com

บทคัดย่อ

การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro-Tourism) เป็นการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งที่จะสามารถนำรายได้เข้าสู่ชุมชนโดยเฉพาะเกษตรกรผู้เป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่นยังสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรนี้ได้อีกด้วย การท่องเที่ยวเชิงเกษตรยังเป็นการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับบรรยากาศ วิถีชีวิตของชาวชนบท ชนบทธรรมชาติ วัฒนธรรมประเพณี วัฒนธรรม และการประกอบอาชีพทางการเกษตรที่หลากหลาย รวมถึงได้รับความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ พร้อมทั้งความสนุกสนานเพลิดเพลิน โดยมีความรับผิดชอบอย่างมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมในสถานที่นั้นๆ เป็นพื้นฐาน และยังสามารถนำความรู้ที่ได้รับกลับไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้ รวมถึงเป็นการสร้างอาชีพเสริมให้แก่เกษตรกร นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มมูลค่าทรัพยากรด้านการเกษตรของเกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้ครอบครัว ชุมชน สังคม มีความเข้มแข็งและเจริญก้าวหน้าด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดเลยประกอบไปด้วยการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางเยี่ยมชมวิถีชีวิตของชาวบ้านไทดำ การเยี่ยมชมวิถีชีวิตของชาวสวนผลไม้ พร้อมชม ชิม ช้อป ผลไม้นานาชนิด การเยี่ยมชมธรรมชาติสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ทั้ง 14 อำเภอของชาวจังหวัดเลย

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดเลยที่น่าสนใจหลายประการ ที่จะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่จังหวัดเลยได้ อย่างไรก็ตาม การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่จังหวัดเลย ยังไม่เป็นที่น่าสนใจและได้รับความนิยมในหมู่นักท่องเที่ยวมากนัก จึงส่งผลให้การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่จังหวัดเลยนี้ขาดโอกาสในการเติบโตและพัฒนาเท่าที่ควร ซึ่งทำให้เกิดการขาดการกระจายรายได้ไปสู่ชุมชนในท้องถิ่นอีกด้วย จากที่มาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดเลย ให้เป็นการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม และแพร่หลาย โดยไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศน์ ซึ่งสามารถทำได้โดยการจัดการการท่องเที่ยวที่มีระบบแบบแผน ซึ่งการจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีระบบแบบแผนจะเกิดขึ้นได้จำเป็นต้องพิจารณาาระบบย่อยและองค์ประกอบของการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านไร่ม่วงหมู่วิถีท่องเที่ยว เป็นชุมชนที่มีอัตลักษณ์คือสับปะรดไร่ม่วงที่ขึ้นชื่อ และมีผลไม้ตามฤดูกาลที่รอให้ทุกท่านมาเก็บสด ๆ ที่สวนด้วยพื้นที่อยู่ตำบลน้ำหมานเป็นดินแดนที่สวยงามด้วยธรรมชาติภูเขาวิเวียงแก่น้ำหมานตอนบน ด้วยท่องเที่ยวชุมชนบ้านไร่ม่วงจังหวัดเลยในการมีส่วนร่วมในชุมชนนั้น ยังมีอุปสรรคและปัญหาหลายๆด้านๆโดยเฉพาะคนในชุมชนขาดการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนธุรกิจชุมชนเท่าที่ควรส่งผลให้งานและการทำธุรกิจเกิดการพัฒนาที่ล่าช้า ดังนั้นในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาถึงการสนับสนุนของชุมชนที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในจังหวัดเลย เพื่อเป็นแนวทางเสริมสร้างอาชีพและรายได้ให้กับเกษตรกรเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางกาย เศรษฐกิจ สังคม ประเพณี และวัฒนธรรมในท้องถิ่นอันจะเกิดแบบแผนแม่บทในการดำเนินชีวิตอย่างยั่งยืนของคนในชุมชนและเกษตรกรผู้ปลูกพืชผลไม้อันควรค่าแก่การเป็นแบบอย่างที่ดีของเกษตรกรในชุมชนอื่น

คำสำคัญ: การสนับสนุน การท่องเที่ยว การเกษตร

Abstract

Agro-tourism is another form of tourism that can bring income to the community, especially farmers who own tourist attractions and local people can also generate income from this agritourism. Agritourism is also a tourism where tourists can experience nature. The rural lifestyle, traditions, culture, and various agricultural occupations, as well as gaining new knowledge and experiences as well as having fun. enjoy They are consciously responsible for preserving the environment in the place as a basis and can apply the knowledge gained to their careers. It also creates additional careers for farmers. It also increases the value of agricultural resources of farmers and related parties. As a result, families, communities, and societies are strengthened and prosperous in terms of economy. Society, Environment, and

¹ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

Culture (Varacht Matthayaman, 2009, p. 10) Loei province's agritourism consists of a variety of tourism. Whether it's a trip to visit the lifestyle of Tai Dam villagers. A visit to the lifestyle of fruit farmers with viewing, tasting, and shopping of various fruits. Visiting nature, various tourist attractions in all 14 districts of Loei province Agricultural tourism in Loei province is interesting in many ways that can attract tourists to visit agricultural tourism in Loei province. However, agritourism in Loei province It is still not very interesting and popular among tourists. As a result, agritourism in Loei province lacks opportunities for growth and development as it should. This also leads to a lack of income distribution to local communities. Due to the origin and importance of such problems, the researcher realizes the importance of developing and promoting agricultural tourism in Loei province. To be a popular and widespread tourism without affecting the environment and ecology. This can be achieved through structured tourism management, where unstructured tourism management can be achieved, it is necessary to consider the subsystems and elements of agritourism management. Baan Rai Muang has a local way of life, a community with an identity of the famous Purple Farm pineapple, and there are seasonal fruits waiting for everyone to come and pick fresh at the garden. To participate in that community. There are still many obstacles and problems, especially people in the community who lack participation in supporting business in the community as they should, resulting in delayed work and business development. Therefore, in this research study. Therefore, the researcher aims to study the support of communities towards the management of agricultural tourism. This is a guideline to enhance livelihoods and income for farmers as a way to develop and be in harmony with the physical environment. This will create a master model for sustainable living of the community and fruit growers who deserve to be a good role model for farmers in other communities.

Keywords: support, tourism, agriculture

ความเป็นมาของปัญหา

ประเทศไทย เป็นประเทศที่มีเอกลักษณ์ประจำชาติหลากหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นภาษา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี รวมทั้งทรัพยากรทางธรรมชาติที่หลากหลาย ส่งผลให้ธุรกิจการท่องเที่ยวเป็นอีกหนึ่งธุรกิจสำคัญในการนำเงินตราเข้าประเทศเป็นจำนวนมากในแต่ละปี โดยจากการสรุปข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในประเทศไทย ประจำปี 2558 พบว่า ในปี 2558 มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวถึง 29.88 ล้านคนบาท เติบโต 20.44 % สร้างรายได้จากไทยเที่ยวไทย และต่างชาติ 2.26 ล้านล้านบาท เกินเป้า 3 หมื่นล้านบาท สูงสุดในประวัติศาสตร์ (กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา,) โดยรายได้ที่ได้จากธุรกิจการท่องเที่ยวส่งผลทำให้เกิดการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งยังมีส่วนช่วยในการสร้างงานและกระจายรายได้ไปในส่วนต่างๆ ทั่วประเทศอีกด้วย

เลย จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ค่อนไปทางภาคเหนือ อยู่ท่ามกลางภูเขาน้อยใหญ่ ทำให้ดินฟ้าอากาศคล้ายกับภาคเหนือ มีอากาศหนาวเย็น มีหมอกปกคลุมอยู่เสมอ และยังคงความเป็นธรรมชาติได้อย่างดีเยี่ยมจังหวัดเลย ถือเป็นจังหวัดยอดนิยมอีกจังหวัดหนึ่งที่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางไปท่องเที่ยวในแต่ละปีจำนวนมาก โดยจังหวัดเลยจะเป็นที่รู้จักในฐานะเมืองแห่งทะเลภูเขาและเมืองผลไม้ดี ไม่ว่าจะเป็น สับปะรด แก้วมังกร เงาะ เนื่องจากความเหมาะสมของสภาพดินฟ้าอากาศที่เอื้ออำนวยและสภาพภูมิประเทศที่เหมาะสม สำหรับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบความเป็นธรรมชาติ แต่เดินขึ้นภูไม่ไหว อีกหนึ่งสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจและยังได้เรียนรู้วิถีชีวิตของชาวชนบทบ้านไร่ม่วงหมู่ 1 ตำบลน้ำหมาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย สับปะรดหรือพืชผลไม้บ้านไร่ม่วงก็เป็นที่รู้จักแพร่หลายท่ามกลางนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวประเท ฐานเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดเลยคือเกษตรกรรม การท่องเที่ยว โดยรูปแบบการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมอีกประเภทหนึ่งของจังหวัดเลย คือ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro-Tourism) เป็นการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งที่จะสามารถนำรายได้เข้าสู่ชุมชนโดยเฉพาะเกษตรกรผู้เป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่นยังสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรนี้ได้อีกด้วย การท่องเที่ยวเชิงเกษตรยังเป็นการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับธรรมชาติ วิถีชีวิตของชาวชนบท ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และการประกอบอาชีพทางการเกษตรที่หลากหลาย รวมถึงได้รับความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ พร้อมทั้งความสนุกสนานเพลิดเพลิน โดยมีความรับผิดชอบอย่างมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมในสถานที่นั้นๆ เป็นพื้นฐาน และยังสามารถนำความรู้ที่ได้รับกลับไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้ รวมถึงเป็นการสร้างอาชีพเสริมให้แก่เกษตรกร นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มมูลค่าทรัพยากรด้านการเกษตรของเกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้ครอบครัว ชุมชน สังคม มีความเข้มแข็งและเจริญก้าวหน้าด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม (วารชต์ มัธยมบุรุษ, 2552) ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดเลยประกอบไปด้วยการท่องเที่ยวที่

หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางเยี่ยมชมวิถีชีวิตของชาวบ้านไทดำ การเยี่ยมชมวิถีชีวิตของชาวสวนผลไม้ พร้อมชม ชิม ซื้อมผลไม้ นานาชนิด การเยี่ยมชมธรรมชาติสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ทั้ง 14 อำเภอของชาวจังหวัดเลย เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีองค์ประกอบที่น่าสนใจหลายประการ ที่จะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่จังหวัดเลยได้ อย่างไรก็ตาม การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่จังหวัดเลย ยังไม่เป็นที่น่าสนใจและได้รับความนิยมในหมู่นักท่องเที่ยวมากนัก จึงส่งผลให้การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่จังหวัดเลยนี้ขาดโอกาสในการเติบโตและพัฒนาเท่าที่ควร ซึ่งทำให้เกิดการขาดการกระจายรายได้ไปสู่ชุมชนในท้องถิ่นอีกด้วย จากที่มาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดเลย ให้เป็นการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม และแพร่หลาย โดยไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศน์ ซึ่งสามารถทำได้โดยการจัดการการท่องเที่ยวที่มีระบบแบบแผน ซึ่งการจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีระบบแบบแผนจะเกิดขึ้นได้จำเป็นต้องพิจารณาระบบย่อยและองค์ประกอบของการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการวางแผนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัยการวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่าง คือ
 - 2.1 ชาวบ้านไร่ม่วงหมู่ 1 ตำบลน้ำหมาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำนวน 558 คน
 - 2.2 กลุ่มผู้นำชุมชนบ้านไร่ม่วงหมู่ 1 ตำบลน้ำหมาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย จำนวน 15 คน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
 - 3.1 ทบทวนเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของประเด็นการสนับสนุนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านไร่ม่วงหมู่ 1
 - 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเชิงปริมาณได้แก่ แบบสอบถาม โดยประกอบด้วย 3 ตอน แบ่งระดับความเห็นออกได้ 5

ระดับ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้
 - 4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เป็นการรวบรวมจากเอกสารวิชาการ หนังสือ บทความ งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น การสนับสนุนขอชุมชน
 - 4.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างโดยนัดหมายวันเวลาลงพื้นที่ชี้แจงข้อมูลและวัตถุประสงค์การวิจัยพร้อมขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 388 คิดเป็นร้อยละ 67.71 และเพศหญิงจำนวน 185 คิดเป็นร้อยละ 32.28 ตามลำดับ อายุอยู่ในระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.88 รองลงมาในลำดับที่สอง อายุ 41 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 26.18 อันดับที่สามคือ อายุไม่เกิน 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 12.22 อันดับที่มีอายุน้อย 21-30 ปีคิดเป็นร้อยละ 8.73 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทำอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย จำนวน 323คน คิดเป็นร้อยละ 56.37 รองลงมาทำอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 150 คิดเป็นร้อยละ 26.18 อาชีพ/พนักงานรัฐ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 13.96 และมีนักเรียน/นิสิต/นักศึกษา จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 3.49 ตามลำดับ
2. ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านไร่ม่วงหมู่
 - 2.1 พบว่าการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านไร่ม่วงหมู่ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว เป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 61.2$) รองลงมา ได้แก่ ด้านองค์กรชุมชน ($\bar{X} = 25.74$) ด้านการจัดการ ($\bar{X} = 17.56$) และด้านการท่องเที่ยวยึดหลักประโยชน์ของประชาชน ($\bar{X} = 12.00$) ตามลำดับ
 - 2.2 พบว่าการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านไร่ม่วงหมู่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) เมื่อพิจารณารายข้อ ด้านมีผู้นำชุมชนแก่ผู้มาเยือน ($\bar{X} = 4.14$) เป็นอันดับแรก รองลงมา ได้แก่ ด้านชุมชนมีกฎ-

กติกาในการจัดการสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.83$) ด้าน มีการประชาสัมพันธ์หลายช่องทาง ($\bar{X} = 3.29$) ด้านมีสื่อวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ หรือสิ่งของที่นำจัดให้ผู้มาเยือนรับชม ($\bar{X} = 3.24$) และด้านมีป้ายบอกทางเข้าถึงที่ชัดเจน ($\bar{X} = 3.06$) ตามลำดับ

2.3 พบว่าการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านไร่ม่วงหมู่1 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าด้านมีการร่วมมือกันในชุมชนสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 16.32$) รองลงมาได้แก่ ด้านมีการจัดการชุมชนอย่างมีระบบและประชาชนเข้าใจกัน ($\bar{X} = 45.44$) ด้านชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของและเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ($\bar{X} = 27.96$) และด้านมีหน่วยงานอื่นเข้ามาให้ความร่วมมือและสนับสนุนในชุมชน ($\bar{X} = 10.03$)

2.4 พบว่า ระดับการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านไร่ม่วงหมู่1 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านมีการกระจายรายได้แบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรมกับชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 732.06$) ด้านมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้ชุมชนได้ใช้สอยประโยชน์ ($\bar{X} = 39.45$) ด้านมุ่งเน้นให้ชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 98.25$) ด้านมีการรวมกลุ่มอาชีพให้ชุมชนพัฒนารายได้ ($\bar{X} = 14.24$)

2.5 พบว่า ระดับการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านไร่ม่วงหมู่1 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าด้านการผลิตภัณฑทางการท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 16.3$) ด้านการมีเอกลักษณ์โดดเด่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 78.4$) ด้านการมีช่องทางจำหน่ายที่หลากหลาย เช่น อินเทอร์เน็ต หนังสือท่องเที่ยว สังคมออนไลน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 69.31$) ด้านการมีธรรมชาติที่สวยงาม/น่าสนใจ อยู่ในระดับที่มากที่สุด ($\bar{X} = 66.6$) ด้านการระบบขนส่งมวลชนที่สะดวก อยู่ในระดับที่มากที่สุด ($\bar{X} = 51.96$) ด้านการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมทางการเกษตร อยู่ในระดับที่มากที่สุด ($\bar{X} = 23.4$) ด้านการมีป้ายบอกเส้นทางที่ชัดเจน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.4$) และด้านมีกระบวนการเพราะปลูก/เก็บผลผลิต ที่น่าสนใจ อยู่ในระดับที่มากที่สุด ($\bar{X} = 2.0$)

อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า การสนับสนุนของชุมชนที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านไร่ม่วงหมู่1 ตำบลน้ำหมาน อำเภอเมืองจังหวัดเลย เป็นการวิเคราะห์ แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณารายข้อ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยทำเครื่องหมายลงในช่องตามระดับความคิดเห็น พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตามความคิดเห็นของระดับกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีข้ออยู่ในระดับมาก 2 ข้อได้แก่ มีผู้นำชุมชนแก่ผู้มาเยือน ($\bar{X} = 4.14$) เป็นลำดับที่ 1 ชุมชนมีกฎ กติกาในการจัดการสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.83$) เป็นลำดับที่ 2 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อได้แก่ มีการประชาสัมพันธ์หลายช่องทาง ($\bar{X} = 3.29$) เป็นลำดับที่ 3 มีสื่อวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ หรือสิ่งของที่นำจัดให้ผู้มาเยือนรับชม ($\bar{X} = 3.24$) เป็นลำดับที่ 4 มีป้ายบอกทางเข้าถึงที่ชัดเจน ($\bar{X} = 3.06$) เป็นลำดับที่ 5 พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตามความคิดเห็นของระดับกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 45.44$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีข้ออยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อได้แก่ มีการจัดการชุมชนอย่างมีระบบและประชาชนเข้าใจกัน ($\bar{X} = 45.44$) เป็นลำดับที่ 1 ชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของและเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ($\bar{X} = 27.96$) เป็นลำดับที่ 2 มีการร่วมมือกันในชุมชนสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 16.32$) เป็นลำดับที่ 3 มีหน่วยงานอื่นเข้ามาให้ความร่วมมือและสนับสนุนในชุมชน ($\bar{X} = 10.03$) เป็นลำดับที่ 4 พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตามความคิดเห็นของระดับกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 98.25$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีข้ออยู่ในระดับมาก 2 ข้อได้แก่ มุ่งเน้นให้ชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 98.25$) เป็นลำดับที่ 1 มีการกระจายรายได้แบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรมกับชุมชน ($\bar{X} = 73.06$) เป็นลำดับที่ 2 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีข้ออยู่ในระดับน้อย 1 ข้อได้แก่ มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้ชุมชนได้ใช้สอยประโยชน์ ($\bar{X} = 39.45$) เป็นลำดับที่ 3 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีข้ออยู่ในระดับน้อยมาก 1 ข้อได้แก่ มีการรวมกลุ่มอาชีพให้ชุมชนพัฒนารายได้ ($\bar{X} = 14.24$) เป็นลำดับที่ 4 พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตามความคิดเห็นของระดับกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 78.4$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีข้ออยู่ในระดับมากที่สุด 7 ข้อได้แก่ มีลักษณะโดดเด่น ($\bar{X} = 78.4$) เป็นลำดับที่ 1 มีช่องทางที่จำหน่ายที่หลากหลาย เช่น อินเทอร์เน็ต หนังสือเดินทาง สังคมออนไลน์ ($\bar{X} = 69.31$) เป็นลำดับที่ 2 มีธรรมชาติที่สวยงาม ($\bar{X} = 66.6$) เป็นลำดับที่ 3 ระบบขนส่งมวลชนที่สะดวก ($\bar{X} = 51.96$) เป็นลำดับที่ 4 สามารถร่วมทำกิจกรรมทางการเกษตร ($\bar{X} = 23.4$) เป็นลำดับที่ 5 สามารถเข้าถึงได้ง่าย ($\bar{X} = 16.3$) เป็นลำดับที่ 6 มีป้ายบอกทางที่ชัดเจน ($\bar{X} = 3.4$) เป็นลำดับที่ 7 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีข้ออยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อได้แก่ มีกระบวนการเพราะปลูกเก็บผลผลิตที่น่าสนใจ ($\bar{X} = 2.0$) เป็นลำดับที่ 8 S.D. = 4.03 อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการศึกษา การสนับสนุนของชุมชนที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านไร่ม่วงหมู่ 1 ตำบลน้ำหมาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย พบว่า การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านไร่ม่วงหมู่ 1 ระดับการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านไร่ม่วง หมู่ 1 ตำบลน้ำหมาน อำเภอเมือง จังหวัดเลย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว เป็นอันดับแรก รองลงมา ได้แก่ ด้านองค์กรชุมชน ด้านการจัดการและด้านการท่องเที่ยวยึดหลักประโยชน์ของประชาชน ตามลำดับด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีเอกลักษณ์โดดเด่น เป็นอันดับแรก รองลงมา ได้แก่ การมีช่องทางจำหน่ายที่หลากหลาย เช่น อินเทอร์เน็ต หนังสือท่องเที่ยว สังคมออนไลน์, การมีธรรมชาติที่สวยงาม/น่าสนใจ, การมีระบบขนส่งมวลชนที่สะดวก, สามารถกิจกรรมทางการเกษตร, สามารถเข้าถึงได้ง่าย, มีป้ายบอกเส้นทางที่ชัดเจน และมีกระบวนการเพาะปลูก/เก็บผลผลิต ที่น่าสนใจ ตามลำดับ ด้านองค์กรชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการจัดการชุมชนอย่างมีระบบและประชาชนเข้าใจกัน เป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่ ชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของและเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา, มีการร่วมมือกันในการสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว และมีหน่วยงานอื่นเข้ามาให้ความร่วมมือและสนับสนุนในชุมชน ตามลำดับ ด้านการท่องเที่ยวยึดหลักประโยชน์ของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การมุ่งเน้นให้ชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยว เป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่ มีการกระจายรายได้แบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรมกับชุมชน, มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้ชุมชนได้ใช้สอยประโยชน์ และมีการรวมกลุ่มอาชีพให้ชุมชนพัฒนารายได้ ตามลำดับ ด้านการจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีผู้นำชุมชนแก่มาเยือน เป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่ ชุมชนมีกฎ กติกาในการจัดการสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว, มีการประชาสัมพันธ์, มีสื่อวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ หรือสิ่งของที่นำจัดให้ผู้มาเยือนรับชม และมีป้ายบอกทางเข้าถึงที่ชัดเจน ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การศึกษาแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว
2. ผลกระทบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรต่อชุมชนท้องถิ่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตรอาจส่งผลกระทบต่อทั้งทางบวกและทางลบ ต่อชุมชนท้องถิ่น การทำวิจัยควรศึกษาผลกระทบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรต่อชุมชนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- ทฤษฎีการสนับสนุนของชุมชนการมีส่วนร่วมของชุมชน <<https://www.hu.ac.th/conference/proceedings/data/.pdf>> (สืบค้นเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2566).
- สุชาติ จักรพิสุทธิ์. (2547). **ชุมชนกับการมีส่วนร่วม** <<http://www.cmruir.cmru.ac.th/bitstream/.pdf>> (สืบค้นเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2566)
- อภิญา กังสนารักษ์. (2544). **ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชน** <<http://mslib.kku.ac.th/elib/multim/books/Tourism2552/.pdf>> (สืบค้นเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2566).
- Fornaroff. (1980). **กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน** <<http://library1.nida.ac.th/2554/19732.pdf>> (สืบค้นเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2566)
- Koufman. (1949). **ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน** <<http://library1.nida.ac.th/2554/19732.pdf>> (สืบค้นเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2566)
- Reeder. (1974). **องค์กรสหประชาชาติ** <<http://www.cmruir.cmru.ac.th/bitstream/.pdf>> (สืบค้นเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2566).